

עין משפט
נר מצוה

ה:

מי לא עסקינן דמעיי"ל ב'. ואם תאמר ומאי שנא דמני תולדה

דהואלה משאר תולדות של אבות ועוד תימנה דקתני סיפא

הרי אלו מ' אבות מלאכות חסר אחת משמע דלא מני שום תולדה

וי"ל דדוא"ל המוציא מרשות לרשות עיקרה לא תנא אלא משום הוצאה אלא דכ"ל הכנסה דרך קצרה ור"ת פ"י משום דהוצאה והכנסה גרועות הן והוי מידוש תנא

לה להכנסה לחודה צדהה:

וקמפרש הבנסות **לא**אתר.

ריצ"א לא גרים

לאלתר דכלא לאלתר מוכח שפיר דלא מצינן לאשכחיז ב' שהן ד' צפנים וכן צחון כלא הכנסות ומיהו לפי מאי דפרישית לעיל גרס ליה שפיר: **רבא** אמר רשויות קתני. פ"י בקוג' צפ"ק דשבת (דף ב:)

השבת שמים כלומר שמי רשויות רשות הרצים ורה"י ועל ידיהם יש לך ד' איסורים צפנים וד' צחון ולפירושו לא ה"ל למיתני וב' שהן ארבע צחון אלא ושהן ד' צחון לכן מפרש ר"י דה"ק ברשויות שבת יש ב' חיוצים שהן ד' צפנים וב' חיוצים שהן ד' צחון^(א): **רבא** אמר. יש שמוחקים רב אשי במירוצא לעיל דתנא הכנסה הוצאה קרי לה דהש"ס לא היה קוצע דברי רבא אחר רב אשי דציוס שמת רבא נולד רב אשי^(ב) ואין למחקי בשביל כך דמילתא דרבא לא קאי לתרומי קושיות ורבא לא בא אלא ליישב דמתני' דקתני יציאות ולא קתני הוצאות דליציאות משמע מוצאות ומצואות דהיינו רשויות והש"ס קצעה כאן משום דבהכי מיתרלא פירכא

דוהא יציאות קתני מדע דאי בא לתרן מי דוחקו לומר כן הא ע"כ תנא הכנסה הוצאה קרי ליה מההיא דהמוציא מרשות לרשות: **שנים** שהן ד' בהרת ב'. סדר לצוניותן שלג אמר לבן סיד ההיכל וקרום ציגה והיה נראה לומר דכל למעלה משלג בכלל שלג ומאמר ועד שלג בכלל אמר ומסיד ועד אמר בכלל סיד ומקרום ועד סיד בכלל קרום והוה אחי שפיר הא דתנן במסכת נגעים (פ"א משנה ד) ע"צ מראות דהרבה מראות נגעים יש אצל און לחלקם לענין צירוף אלא לארבעה אצל קשה דהיכי פריך אצלן ויאמרו מקרום ציגה ולמעלה טמא ומנטרף איך היינו מחלקים אותן לד' מראות הללו והאיך הייתי יודע סדר צירופן אם לא מנאס לכן נראה דאין דרך הגגע לבא אלא בד' מראות הללו ואין מראות אחרות צינתיים וכן פירש בקונט' בסמוך וע"צ דחשיב במסכת נגעים חשיב פתיכי או נגעי צמים ובגדים כדפי' במתני' ומיהו אפשר שבכל אחד יש כמה מראות שיש שלגים לצנים זה מזה וכולן מראה שלג וכן אמר לבן נקי בן יומו דמפרש לקמן לבן מאמר אחר והכל מראה אמר וכן סיד וקרום אצל לעולם לא יצא הגגע כ"א בד' מראות הללו: **שאת בצמח** ר"בן. הש"ס מקצר ומדלבג דר"מ דאמר בריש מסכת נגעים שאת כקרום ציגה שניה לה כלמר לבן ונראה דלמר לבן דר"מ לא איירי צנקי בן יומו כמו חכמים אלא אמר שאינו נקי ושחור מסיד דאין סבירא דלשאת שהיא שחורה מכולן שמהיה תולדתה לבנה מתולדה דבהרת שיהא לבנה מכולן: **אם** בן מיהרת סיד מ"צירף. תימה תקשה נמי ליה מיהרת בהרת מלגרף דאי צהדי סיד איכא אמר דעדיף מסיד ואי צהדי אמר

לאו מינה הוא ובקונטרס פירש דבהרת ושאת שמנטרפים כדדרשין

צת"כ והיה מלמד שמנטרפים זה עם זה וקשה דא"כ תולדות נמי ינטרפו וע"ק דצירושלמי בריש מכילתין אומר רבי יוסי צ"ר צון והיו אין כתוב כאן אלא והיה מלמד שאין מנטרפות זה עם זה וקשה דא"כ כתוב כאן אלא לנגע מלמד שאין מנטרפות ומיהו ההיא גופה תימה דמייתי לה אהך דמסיק התם דמנטרפים ונ"ע שס: **מִיִּירָרָת** סיד הדיב"ל מ"צירף. וא"ת אמאי לא מקשה בפשיטות דמתני' דלא כר' עקיבא דבמתני' קתני שניה כסיד ההיכל משמע דמנטרפין סיד עם השלג אצל לא עם הזמר ולר"ע אדרבה מנטרפת עם הזמר ולא עם השלג שגבוה ממנו ב' מעלות וי"ל דה"פ אם נאמר מתני' ר"ע היא והא דקתני שניה לה כסיד ההיכל לא להנטרף עמהם אלא לומר שתולדה היא ולא תנטרף עם הזמר אע"פ שאין גבוה ממנו כ"א מעלה אחת ור' עקיבא דקתני זו למעלה מזו לא שנטרף הסיד עם הזמר דהא לאו תולדה היא אלא לומר שלא ינטרף הסיד עם השלג אע"ג דתולדה היא הואיל ובגוה ממנו ב' מעלות א"כ מיהרת סיד ההיכל: **א**י הבי קרום ש"ל ביצה נמי. פירוש אא"צ דמתניתין דלא כר' עקיבא שפיר והר"ר משה מאייביר"א פירש אא"צ דר' עקיבא דקאמר זו למעלה מזו מודה נמי דאז ותולדה דידיה מנטרפין והא דקאמר זו למעלה מזו אתא לאוסופי דאפילו סיד וזמר או סיד וקרום מנטרפין אף על גב דלאו בר מיניה הוא ומתניתין נמי דקתני ושניה לה כו' סביירא לה נמי זו למעלה מזו אלא דאתא לאשמועינן דאפי' שלג וסיד או זמר וקרום שגבוהות זו מזו שמי מעלות מנטרפין הואיל וצר מיניה הוא אחי שפיר דכולהו מנטרפין אהדדי בר משלג וקרום שאין מנטרפין זה עם זה יחד אלא לדיך דפרכת א"כ מיהרת סיד ההיכל אם כן סביירא לך דלרבי עקיבא לעולם לא מנטרפין אלא עם סמוכה מעלה אחת ולמתני' אין מנטרפין אלא אם כן בר מינה ואי אתיא מתניתין כרבי עקיבא לא מנטרפין אלא אז ותולדה ידיה שהיא גבוה מעלה אחת א"כ קרום נמי תקשי לך:

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

דסנן. ^(א) צענין אבות מלאכות המוציא מרשות לרשות: **מי לא עסקינן דקא מעייל עיולי**. דעל כרחך קיימא לן נמי צהא דחייב וקרי ליה המוציא: **הואלה קרי לה**. ^(ב) שמוציאה ממקומו: **מתני'**.

במסכת שבת [ב:]: די"ק דהכנסה קרי יציאה דקאמר יציאות השבת

שמים וכו' ופירש הכנסה לאלתר

דקתני התם [ב:]: כי"ל העני עומד צחון

וצעל הצית צפנים פשט העני את ידו לפנים ונתן לתוך ידו של צעל

הצית דהיינו הכנסה: **סנן הסס**.

בתחלת מסכת נגעים: ^(א) **שנים שהן**

ארבעה. מראה לשון זכר הוא להכי

תנן להו בלשון זכר כדכתיב (ויחזקאל א')

מראה הנוגע סביב הוא מראה דמות

כבוד ה' וגו': **שנים**. כתובין שאת

וצהרת ^(א) דספחת אינו שם נגע כלנקמן ^(א)

אלא לשון טפל לאחרים: **שהן ארבעה**.

יש לך לרבות להם ב' תולדות מרצויא

דספחת כלנקמן ^(א): **בהרת עזה כשלג וכו'**.

עזה לבנה ציומר ולקמן [ו:]: מפרש מנא

ליה: **שניה לה כסיד ההיכל**. דלע"ג דלמר

לבן עזה לצוניותו מסיד על כרחך

שאת שהוא אז קרוצ אל לצוניותו של

צהרת הוא אלא שגבוה ממנו מעט

מתוך שאינו לבן כמוהו וכל דבר

שחור נראה גבוה מן הלבן ולפיכך

נקרא שאת. והשניות שנותרו להם

סיד וקרום ציגה והסיד לבן מן

הקרום ולמטה מן הקרום אינו נגע

אלא צוהק וטעור הוא ושני מראות

של תולדות הלצנה לאז הלבן ^(א) הגבוה

לאז הגבוה הלכך סיד לצהרת וקרום

לשאת וריצה הכתוב את התולדות

להנטרף עם אצותיהן ^(א) לכגורם שהוא

שיעור נגע: **מאן סנא מראות נגעים**

גרסינן. ולא גרסינן שנים שהן ארבעה דכולי עלמא הכי אית להו.

אלא הכי קאמר מי שנה משנה זו בלשון אבות ותולדות דלא כר'

עקיבא דאי כר' עקיבא כיון דלמר לקמן [ו:] מראות נגעים זו למעלה

מזו ^(א) נשנו כסדר מעלתן השלג והזמר והסיד והקרום ואמרין

לקמן [שס] כסדר משנתן הן מנטרפין זה לזה ואין אחד מנטרף

לגבוה הימנו שמי מעלות אלא מעלה אחת: **אם קן**. דהוא שנאן

בלשון אבות ותולדות: **טיהרת**. מראה הסיד מלהנטרף דמדתניא

לסיד שניה לצהרת ולא תניא נמי שניה לשאת והרי אף משאת

היא פחותה ש"מ סבירא ליה לתנא דלא צת מינה דשאת היא ולא

מינטרפא צדהה ומהשתא צהדי מאן נטרפה אי צהדי צהרת אציה הא

איכא שאת שהיא כלמר דעדיפא מינה בלובן נמלאת צהרת למעלה מן

הסיד שמי מעלות ור' עקיבא זו למעלה מזו צני: **נלרפיה צהדי**

שאת. שהוא מעלה אחת: **לאו פולדה ידיה** (א) . דהא שקלת לה מיניה

ושותיהה מין צהרת ולר' עקיבא הכי איציב ל"י למיתנא צהרת עזה כשלג

ושאת כלמר לבן ושניה לה סיד ההיכל וקרום ציגה דינמינ' למימר כולוהו

מינא דהדדי יניהו וצהרת ושאת מנטרפין ושאת וסיד נמלא לו צירוף

לסיד והכי אמרינן צת"כ צהרת ושאת דמנטרפי והיה מלמד

דמנטרפין זה עם זה ^(א) אצל השתא דמחלקת תולדה לזו ותולדה לזו סביירא

לן שאין מנטרף כל אחד אלא עם אציו: **אי הכי**. דאית ליה

לר"ע דלא מנטרפי לגבוה ממנו שמי מעלות: **קרום של ציגה**

נמי. אמאי לא קשיא לך ^(א) צהדי מאן נטרפיה אי צהדי שאת אציו

איכא סיד דעדיף מיניה הרי השאת גבוה שמי מעלות: **נלרפיה**

צהדי סיד. לאו בר מיניה הוא (א) שאינה תולדה לאז אחד. ומשנינן

האי

צת"כ והיה מלמד שמנטרפים זה עם זה וקשה דא"כ תולדות נמי ינטרפו וע"ק דצירושלמי בריש מכילתין אומר רבי יוסי צ"ר צון והיו אין כתוב כאן אלא והיה מלמד שאין מנטרפות זה עם זה וקשה דא"כ כתוב כאן אלא לנגע מלמד שאין מנטרפות ומיהו ההיא גופה תימה דמייתי לה אהך דמסיק התם דמנטרפים ונ"ע שס: **מִיִּירָרָת** סיד הדיב"ל מ"צירף. וא"ת אמאי לא מקשה בפשיטות דמתני' דלא כר' עקיבא דבמתני' קתני שניה כסיד ההיכל משמע דמנטרפין סיד עם השלג אצל לא עם הזמר ולר"ע אדרבה מנטרפת עם הזמר ולא עם השלג שגבוה ממנו ב' מעלות וי"ל דה"פ אם נאמר מתני' ר"ע היא והא דקתני שניה לה כסיד ההיכל לא להנטרף עמהם אלא לומר שתולדה היא ולא תנטרף עם הזמר אע"פ שאין גבוה ממנו כ"א מעלה אחת ור' עקיבא דקתני זו למעלה מזו לא שנטרף הסיד עם הזמר דהא לאו תולדה היא אלא לומר שלא ינטרף הסיד עם השלג אע"ג דתולדה היא הואיל ובגוה ממנו ב' מעלות א"כ מיהרת סיד ההיכל: **א**י הבי קרום ש"ל ביצה נמי. פירוש אא"צ דמתניתין דלא כר' עקיבא שפיר והר"ר משה מאייביר"א פירש אא"צ דר' עקיבא דקאמר זו למעלה מזו מודה נמי דאז ותולדה דידיה מנטרפין והא דקאמר זו למעלה מזו אתא לאוסופי דאפילו סיד וזמר או סיד וקרום מנטרפין אף על גב דלאו בר מיניה הוא ומתניתין נמי דקתני ושניה לה כו' סביירא לה נמי זו למעלה מזו אלא דאתא לאשמועינן דאפי' שלג וסיד או זמר וקרום שגבוהות זו מזו שמי מעלות מנטרפין הואיל וצר מיניה הוא אחי שפיר דכולהו מנטרפין אהדדי בר משלג וקרום שאין מנטרפין זה עם זה יחד אלא לדיך דפרכת א"כ מיהרת סיד ההיכל אם כן סביירא לך דלרבי עקיבא לעולם לא מנטרפין אלא עם סמוכה מעלה אחת ולמתני' אין מנטרפין אלא אם כן בר מינה ואי אתיא מתניתין כרבי עקיבא לא מנטרפין אלא אז ותולדה ידיה שהיא גבוה מעלה אחת א"כ קרום נמי תקשי לך:

אף

מסורת הש"ס

(א) שבת עג., (ב) גי'

יעב"ץ דקא וכו"ה בס"א,

(א) נגעים פ"א מ"א שבת

ב:, (ד) שבת נד., (ס) בדפ"יי

הגירסא במנן, (ו) [שיך

לעיל במשנה], (ז) [ויקרא

יג:], (ח) [דף ו:], (ט) [שס],

(י) צ"ל והגבוה, (י) [לקמן

יג:], (ל) צ"ל ושעו, (מ) [תרי"ב

תוריע פרשה א'], (ס) צ"ל

ליה. רש"ל, (ם) [ע"י בתוס'

דשבת ב: ד"ה רשויות קתני],

(ע) [כדליתא בקדושין עב:],

הגהות הב"ח

(א) גמ"רא אמר רבא מאן

תנא מראות נגעים:

(ב) רש"י ד"ה הוצאה וכו'

שמוציאו: (א) ד"ה לאו

תולדה ידיה הוא דהא

וכי' צת"כ דבהרת ושאת

דמינטרפי דכתיב והיו:

(ד) ד"ה נלרפי' וכו' שאין

שניהם תולדה לאז:

גליון הש"ס

גמ'. תנן התם מראות

נגעים. ע"י בקוגלי זו

במשנות דברי ריבות ס"י

כ"ה:

מוסף רש"י

המוציא מרשות

לרשות. קחשיב מנין

אצות מאלכות צפקין כלל

גדול (שבת ב:). מי לא

עסקינן דקא מעייל

כו'. דהא על כרחך

אהכנסה נמי חייב דקתני

מתני' העני חייב וקמי

המוציא (שס). מותגיחין

נמי דיקא. דהכנסה נמי

קרי הוצאה, דקתני

יציאות. ועל כרחיך לא

מזית מפרש לה דליציאות

לתודיייה קאמר, ומאי שהן

ארבע חייבי ופטורי, דהא

מפרש הכנסה ברישא,

דקתני כי"ל פשט העני את

ידו לפנים דהיינו הכנסה

וקתני לה בפירושא

דליצאות, אלמא הכנסה נמי

קרי לה הוצאה (שס). רבא

אמר. דקשיא לך לישנא

דליצאה בין הכא בין התם

רשויות קתני. רשויות

שמים, רשות היסוד ורשות

הריצו, שהן ארבע צפנים

כי' כלומר ועל ידיהן יש לך

ארבע איסורין צפנים

ובגדנן צחון, ומהן לחייב

ומהן לפטור, וההיא

דשעושות כולוהו לחייבה

כדלוקימנא (שס).